

U Z N E S E N I E

Najvyšší súd Slovenskej republiky v právnej veci žalobcu: **RNDr. M. C., nar. X., bytom: N.,** zast. A., s. r. o., so sídlom: P. IČO: X., proti žalovanému: **JUDr. M. B., so sídlom: H.** správca konkurznej podstaty úpadcu: Z. S., akciová spoločnosť „v konkurze“, so sídlom: V., IČO: X., **o vylúčenie majetku zo súpisu oddelenej podstaty úpadcu**, vedenej na Okresnom súde Banská Bystrica pod sp. zn. 27Cbi 113/2008, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júna 2011, č. k. 43CoKR/11/11-377, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júna 2011, č. k. 43CoKR/11/11-377 v napadnutej časti vo výroku o trovách odvolacieho konania **z r u š u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Banská Bystrica uznesením z 23. novembra 2010, č. k. 27Cbi 113/2008-330 prerušil konanie až do právoplatného skončenia veci vedenej na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 25C 41/2007.

Z odôvodnenia rozhodnutia vyplýva, že žalobca v súlade s ust. § 78 ods. 3 zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „ZKR“) sa žalobou z 13. augusta 2008 domáha vylúčenia nehnuteľného majetku – bytu a garáže nachádzajúceho sa na Z., zo súpisu oddelenej podstaty úpadcu, odôvodňujúc to tým, že veriteľ Č., a. s. (predtým I.) si prihlásila svoju pohľadávku voči úpadcovi – Z. S., a. s. „v konkurze“ vo výške 9 533 003,19 eur, ktorá má byť okrem iného zabezpečená aj majetkom žalobcu. Právnym dôvodom zabezpečenia má byť Zmluva o zriadení záložného práva ZN č. 30/120/2002 z 5. novembra 2002, ktorej

neplatnosti sa žalobca domáha v konaní vedenom na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 25C 41/2007, a to z dôvodu, že predmet záložnej zmluvy nie je dostatočne určitým spôsobom špecifikovaný v súlade s ust. § 151b ods. 4 Občianskeho zákonníka. Súd po vyhodnotení všetkých s vecou súvisiacich okolností dospel k záveru, že rozhodnutie Okresného súdu Bratislava I. o prípadnej neplatnosti záložnej zmluvy, na základe ktorej bol majetok žalobcu zapísaný do súpisu majetku podstát, je rozhodujúce pre posúdenie, či na strane žalobcu sú dôvody, ktoré zapísanie majetku do súpisu majetku podstát vylučujú alebo nie, a teda či majetkom žalobcu je zabezpečená pohľadávka veriteľa Č., a. s. Vzhľadom na vyššie uvedené súd konanie o vylučovacej žalobe prerušil až do právoplatného skončenia konania o neplatnosť záložnej zmluvy, vedeného na Okresnom súde Bratislava I. pod sp. zn. 25C 41/2007.

Na odvolanie žalovaného Krajský súd v Banskej Bystrici, ako súd odvolací, uznesením z 29. júna 2011, č. k. 43CoKR/11/11-377, uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne podľa § 219 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O. s. p.“) potvrdil. Súčasne podľa § 224 ods. 1 v spojitosti s § 142 ods. 1 O. s. p. rozhodol o povinnosti žalovaného nahradiť žalobcovi trovy odvolacieho konania vo výške 43,-- eur. Pri vyčíslení trov - jedného polúkonu právnej pomoci (vyjadrenie k odvolaniu), vychádzal z ustanovenia § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z. dôvodiac tým, že predmetom sporu nie je uplatnené právo na zaplatenie sumy, ale žalobca sa domáha vylúčenia majetku konkretizovaného v návrhu na začatie konania zo súpisu podstát, ktorého hodnota je len ním tvrdená.

Uznesenie odvolacieho súdu nadobudlo právoplatnosť 9. augusta 2011.

Proti výroku uznesenia odvolacieho súdu o náhrade trov odvolacieho konania podal žalobca v zákonom stanovenej lehote dovolanie. Podanie dovolania odôvodnil existenciou dovolacích dôvodov podľa § 241 ods. 2 písm. a/, b/, c/ O. s. p. Uviedol, že postupom odvolacieho súdu mu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. f/ O. s. p.), pretože odvolací súd v časti výroku o trovách konania neuviedol, že priznané trovy sú pohľadávkou proti podstate. Odvolaciemu súdu súčasne vytkol, že nesprávne vyčísлил hodnotu sporu v konaní a o oboch otázkach rozhodol bez toho, aby žalobca mal akúkoľvek možnosť opravného prostriedku, v dôsledku ktorej skutočnosť porušil zásadu

dvojinštančnosti konania. Priznanie trov excindačného konania ako pohľadávky proti podstate, ako aj správna výška hodnoty sporu v konaní o vylúčenie majetku zo súpisu, sú relevantné tak pre konanie na súde prvého stupňa, ako aj druhého stupňa. Súd prvého stupňa však otázku trov konania do času vydania napadnutého (len procesného) uznesenia odvolacieho súdu vôbec neriešil. Podľa názoru dovolateľa, odvolací súd v napadnutom uznesení nemal o trovách konania vôbec rozhodovať, pretože s poukazom na ust. § 151 ods. 1 O. s. p., o trovách konania je potrebné rozhodnúť najskôr pri skončení konania ako takého a nielen pri vyriešení len určitej čiastkovej procesnej otázky v konaní, po ktorej vyriešení však konanie naďalej pokračuje. Pokiaľ podľa názoru odvolacieho súdu je potrebné posúdiť osobitne otázku trov konania už v rámci vyriešenia čiastkovej procesnej otázky v konaní, mal odvolací súd aplikovať ust. § 224 ods. 4 O. s. p. Z dôvodu, že odvolací súd vôbec neodôvodnil, prečo vo výroku svojho uznesenia neuviedol, že trovy konania sú pohľadávkou proti dotknutej podstate, postupujúc tak v rozpore s § 78 ods. 4 ZKR (*v znení účinnom do 31. decembra 2011 - pozn. dovolacieho súdu*), zaťažil konanie aj inou vadou, ktorá mala za následok nesprávne rozhodnutie vo veci v zmysle § 241 ods. 2 písm. b/ O. s. p.. V neposlednom rade dovolateľ namietol nesprávne právne posúdenie veci odvolacím súdom (§ 241 ods. 2 písm. c/ O. s. p.), a to v otázke vyčíslenia hodnoty predmetu excindačného sporu, aplikujúc ust. § 11 ods. 1 písm. a/ vyhlášky č. 655/2004 Z. z.. Z vyššie uvedených dôvodov dovolateľ navrhol, aby dovolací súd uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici z 29. júna 2011, č. k. 43CoKR/11/11-377 v časti výroku o trovách konania, zrušil.

Žalovaný sa k dovolaniu žalobcu nevyjadril.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O. s. p.), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania (§ 240 ods. 1 O. s. p.), ktorý je zastúpený advokátom (§ 241 ods. 1 veta druhá O. s. p.), bez nariadenia dovolacieho pojednávania (§ 243a ods. 1 O. s. p.) najskôr skúmal, či dovolanie smeruje proti takému rozhodnutiu odvolacieho súdu, proti ktorému je tento opravný prostriedok prípustný.

Dovoláním možno napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťa (§ 236 ods. 1 O. s. p.).

V prejednávanej veci odvolací súd rozhodol uznesením. V zmysle ustanovenia § 239 O. s. p. platí, že ak dovolanie smeruje proti rozhodnutiu vydanému v tejto procesnej forme, je prípustné, ak je ním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu, ktorým bolo zmenené uznesenie súdu prvého stupňa (§ 239 ods. 1 písm. a/ O. s. p.), alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska (§ 239 ods. 1 písm. b/ veta prvá O. s. p.). Podľa § 239 ods. 2 O. s. p. je dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, ďalej ak ide o uznesenie o návrhu na zastavenie výkonu rozhodnutia na podklade cudzozemského rozhodnutia, alebo ak ide o uznesenie o uznaní (neuznaní) cudzieho rozhodnutia alebo o jeho vyhlásení za vykonateľné (nevykonateľné) na území Slovenskej republiky. Podľa § 239 ods. 3 O. s. p., ustanovenia odsekov 1 a 2 neplatia, ak ide o uznesenie o príslušnosti, predbežnom opatrení, poriadkovej pokute, o znalcovskom, tlmočnom, o odmietnutí návrhu na zabezpečenie predmetu dôkazu vo veciach týkajúcich sa práva duševného vlastníctva a o trovách konania, ako aj o tých uzneseniach vo veciach upravených Zákonom o rodine, v ktorých sa vo veci samej rozhoduje uznesením.

V prejednávanej veci je napadnuté uznesenie odvolacieho súdu v časti výroku o trovách konania, preto dovolanie podľa § 239 O. s. p., prípustné nie je.

S prihliadnutím na ustanovenie § 242 ods. 1 veta druhá O. s. p., ukladajúce dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnúť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 O. s. p. (či už to účastník namieta alebo nie), neobmedzil sa Najvyšší súd Slovenskej republiky len na skúmanie prípustnosti dovolania smerujúceho proti uzneseniu podľa § 239 O. s. p., ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nie je prípustné podľa § 237 O. s. p. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťa dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku alebo uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, je postihnuté niektorou zo závažných procesných väd vymenovaných v písmenách a/ až g/ tohto ustanovenia. Ak je totiž konanie postihnuté niektorou z väd vymenovaných v § 237 písm. a/ až g/ O. s. p., možno dovolaním napadnúť aj rozhodnutia vo veciach, v ktorých je inak dovolanie z hľadiska § 239 O. s. p. vylúčené.

Vady vymenované v písm. a/ až g/ § 237 O. s. p., majú za následok tzv. zmätočnosť rozhodnutia.

Dovolateľ vo svojom dovolaní namietol vadu konania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., v zmysle ktorého dovolanie je prípustné, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom.

Dôvodom, zakladajúcim prípustnosť dovolania podľa § 237 písm. f/ O. s. p., je vadný postup súdu v občianskom súdnom konaní, ktorým sa účastníkovi odňala možnosť pred ním konať a uplatňovať procesné práva, ktoré sú mu priznané za účelom zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a oprávnených záujmov. O vadu, ktorá je z hľadiska § 237 písm. f/ O. s. p. významná, ide najmä vtedy, ak súd v konaní postupoval v rozpore so zákonom, prípadne s ďalšími všeobecne záväznými právnymi predpismi a týmto postupom odňal účastníkovi konania jeho procesné práva, ktoré mu právny poriadok priznáva.

O náhrade trov sporového konania rozhoduje súd podľa zásady úspechu vo veci (§ 142, § 143, § 145, § 146 ods. 2, § 148, § 150 O. s. p.) alebo podľa zásady zodpovednosti za zavinenie alebo náhodu (§ 147 O. s. p.). Podľa § 151 ods. 1 veta prvá O. s. p., o povinnosti nahradiť trovy konania rozhoduje súd na návrh spravidla v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí. Z uvedeného vyplýva, že pred rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, možno o trovách konania rozhodnúť len v prípade, keď rozhodnutie o trovách konania nezávisí od výsledku konania (napríklad pri aplikácii § 147 O. s. p.).

Z obsahu spisu vyplýva, že predmetom konania je vylúčenie v návrhu špecifikovaného nehnuteľného majetku žalobcu zo súpisu oddelenej podstaty úpadcu. Ide o sporové konanie, v ktorom rozhodovanie o trovách konania bude závisieť od výsledku konania.

Podľa § 78 ods. 5 ZKR, ak súd rozhodne o vylúčení majetku zo súpisu, správca majetok zapísaný do súpisu bezodkladne zo súpisu vylúči. Trovy konania o vylúčení majetku zo súpisu sú podľa rozhodnutia súdu pohľadávkou proti dotknutej podstate.

Z vyššie citovaného ustanovenia ZKR vyplýva, že trovy konania o vylúčení majetku zo súpisu sú síce pohľadávkou proti dotknutej podstate, avšak táto skutočnosť musí vyplývať

z rozhodnutia súdu. Odvolací súd v napadnutom rozhodnutí žalobcovi priznal trovy odvolacieho konania, ale neuviedol, že tieto sú pohľadávkou proti podstate a túto skutočnosť ani neodôvodnil.

V predmetnej veci odvolací súd predčasne, ešte pred rozhodnutím, ktorým sa konanie končí, s odkazom na ustanovenie § 142 O. s. p., rozhodol o trovách konania spojených len s odvolacím konaním vo veci prerušenia konania. Výsledok vo veci samej nie je doposiaľ zrejмый, preto súd nemohol posúdiť podľa § 142 O. s. p. úspech či neúspech účastníkov a o ich trovách rozhodnúť v súlade s ustanoveniami Občianskeho súdneho poriadku, ako aj s ustanovením § 78 ods. 5 ZKR.

Z vyššie uvedeného je nepochybné, že odvolací súd žalobcovi odňal možnosť konať pred súdom v zmysle § 237 písm. f/ O. s. p., pretože nesprávnym procesným postupom a predčasným rozhodnutím o čiastočných trovách konania odňal žalobcovi právo domáhať sa ich náhrady v rozhodnutí, ktorým sa konanie o vylúčenie veci končí, ako aj právo domáhať sa práva priznať týmto trovám status pohľadávky proti podstate.

Vzhľadom na existenciu dovolacieho dôvodu v zmysle § 241 ods. 2 písm. a/ O. s. p., preto Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 243b O. s. p. dovolaním napadnuté uznesenie odvolacieho súdu vo výroku o náhrade trov odvolacieho konania, zrušil.

P o u č e n i e : Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

V Bratislave 31. januára 2012

JUDr. Alena Prieceľová, v . r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia: Hana Segečová